

Paul

EPHESUS

ep Tuptsiwni'yuñqamuy amumi Pēniata

1 ¹Nu' Paul, God tunatyayat ahpiy Jesus Christ lavay'ayaat it penta. Nu Ephesus ep God sinomuyatuy, Jesus Christ aw tuptsiwni'yuñqamuy öqalanta. ²Nam núokwa, pu kwakwha unañwa God Itanay añqw umumi pitsíwtaa, pu Itahtutuyqawhqay Jesus Christ añq'ö.

Spiritual Blessings in Christ

³Nam God Itahtutuyqawhqay Jesus Christ Naat tayawintiwa. Kwakwhat pi pam Hikwsit kuwahtipuyat öñaqwnihqat sohsok itamumi noa, Christ añ'a. ⁴Ura pam nāt tūwaqatsit qa yúkuhqe, pay pepeq itamumi unañway'taqe, Christ añ itamuy namorsta, itam súnkahkañw, qahováriwkañkañw, put atpip hoñniqat öviy'ö. ⁵Pam Jesus Christ añ itamuy tíoyniqey tunatyawtaq, öviy añwu pay itamuy namorsta. ⁶Nihqe Tiy pas aw unañway'taqey añ pam itamuy pás oya, núokway qaöwíhintaqat ahpiy'ö, itam put pas hihtatotaniqat öviy'ö. ⁷Pu itam hapi Tiyat unwáyat ahpiy qenivo oyiwyuñwa, God qaan'ewakw núokway ahpiy itahqaanhtipuy ayo yúkuq'ö, ⁸Qaöwíhinkañw itamuy ökwatuwhqee. ⁹Pi pam sohsok hihta suan wuwni'kañw, suyan mätsi'kañw, put tunatyay as tupkiwtañwuqat itamumi mātakna. Kurs pam yan hapi nahpe tunatyawta: ¹⁰Ason tuwanit pás aw pituqw, pep pu' sohsok hihta nāmi tsovalaniqeyu, öveqatsit epyaqata, pu tūwaqatsit epyaqata; nit sohsok hihta Christ aw nóani. ¹¹God hapi hin tunatyawtaqey pan yúkuñwu. Noqw pam hapi tunatyay ahpiy Christ añ itamuy añwu pay namorstaq, put enañ sun itamuy hihta huytañwu, ¹²Itam mohti Christ aw taqa'nañwtotiqamuyu, itam put pas hihtatotaniqat öviy'ö, pam pas hímunihqat ep'e. ¹³Noqw uma lomatuawit qaatsatnihqat

nanaptaqe, nuhtum Christ aw taqa'naiwtoti, it lomatuawit hakiy hin ayo yámakniqat umuy āawnaqata. Uma put aw tütuptsiwaqw, pahsat pu God Qahováriwtaqat Hikwsit akw umuy tuvoylata; pi put hapi awinit pam sinmuy āawna. ¹⁴God itamuy hin āawnaqey aw antsanniqey itamumi mahtakna, Hikwsiy itamumi nóahqee, hisat nāp himuy ahoy pas nāptiniqey pahsavoo. Noqw öviy itam put pas hímunihqat ep put pas hihtatotani.

Paul's Prayer

¹⁵Yaw uma Itahtutuyqawhqay Jesus Christ qapēvewnayakahkañw, God sinomuyatuy sohsokmuy amumi unañway'yuñwa. ¹⁶Noqw nu it navotqe, öviy umuhpe God aw hahlayhtima; nihqe inawakinpiy añ umuy túñwanma, qa qe'iwmañwo. ¹⁷Okiw as God Itahtutuyqawhqay Naat pas lolmat tālawñway'taqa Hikwsiy añ umuy unañwtalawnaniqat nu umuñem nāwakinma. Okiw as pam umuy suan wuwnitoyne', pam hak hímunihqey umumi namtaknani, uma put pās tuwi'vayaniqat öviy'ö. ¹⁸Pam umuhwuwniy tālawne', pam it nõyit aw umuy wáñwayhqey umuy māmatsnani. Itam put sinomat Christ amum hihta pas hihkay'taqat makiwyaniquey aw wáñwayniwya. ¹⁹God öqalay pas qaöwíhintaqat itamuy tuptsiwni'yuñqamuy amuhpa' tumalay'taqey umuy māmatsnani. ²⁰Ura pam öqalay akw Christ eñem a'nö tumaltaqe, mokiwuy añqw ahoy put tātayna; nihqe öveqatsit ep pas nāp putvaye put qenitoya; ²¹Nihqe sohsokmuy momñwituy amumi put moñwtavi, pu nuhtumi tutuyqawhqayamuy amumii, pu öqalat pasiwyuñqamuyu, pu añ tüayalalwaqamuyu. Panta. Noqw öviy Christ hapi sohsokmuy amuhpenihqe pas pavan kaptsi'tiwa, yep qatsit epyaqamuy amuhpenihqee, pu qatsit nātoniqat epyaqamuy amuhpenihqe piwu. ²²Noqw sohsoy hihtu put aw maqaptsi'yuñwni. Noqw öviy pam God aw tōnawtaqamuy amumi moñwtaviwa, sohsok hihta añ'a. ²³Pi itam put aw tōnawtaqam put tokoyat anyuñwa; nihqe sumiyankañw put ahpiy pasiwyuñwa, ispi pam hapi sohsok hihta pasiwnañwuniq'ö.

From Death to Life

2 ¹Ura as hisat uma soñawnen so'pumuy amunyuñwa. Pi uma qaanhinwisqe God aw qa tuqayvahsi'kahkañw, ²Yep qatsit tunatyayat añ hinwisa. Ura as uma Nukpanat aw tuqayvastotañwu, imuy hihikwsimuy qamātaqpueyayamuy moñwíyamuy aw'i. Pam nāto God aw qa tuqayvahsi'yuñqamuy amuhpa' tumalay'ta. ³Ura as itam nuhtum yēse; nihqe nāp itahtunatyay añ hinwisa. Ura as itam itahtokoy tunlayiyat añ hinwisa, pu itahtunatyay tunlayiyat añ'a. As itam God itsívuyat akw sóontsaniwyuñwa, ayam mímawat hin nāt put akw sóontsaniwyuñqat pan'i. ⁴Noqw pay God itamumi pas unañway'taqe, núokway pas qaöwíhintaqat akw itamuy ökwatuwhqe, ⁵Itamuy nāt so'pumniqw,

itamuy Christ enañ ahoy yesvana. (Uma put núokwayat akw ayo nóña.)
 6Pam Christ enañ itamuy ahoy tātaynat, put enañ itamuy òveqatsit ep
 yesvana, Christ Jesus añ'a. 7God qatsit nātoniqat epeq put núokway
 pas qaōwíhintaqat nuhtumi mahtaknani, Christ Jesus añ itamumi pas
 unañway'taqee. 8Pi uma qapēwewnayaqe, God núokwayat ahpiy ayo
 nóñakiwta. Uma qa natsviy ayo nóña. God hapi soñawnen kuwahtiput
 umuy maqa. 9Kurs hak nāp hintsakpiy akw ayo nātapni; pantaniqw pam
 put ep kwiviyaatani. 10Pi itam hapi God tumalyukimatu. Itam hihta
 lolmat hintsatskaniqat òviy God hapi pay añwu pan tunatyawtaqe, Christ
 Jesus ahpiy itamuy suan hinwisniqat itamuñem pan yuku.

One in Christ

11Noqw òviy uma it u'ni'yunwini: Ura uma qa-Jew-sínomničanw
 pan tihtiwy. Noqw ima Jew-sinom poñotkit akw tuvoylaiwyunqam
 qapoñótkiwyunqamuy yan umuy túnwantotañwu; nāmahin pi as puma pay
 suovaam-sa tuvoylaiwyunwa. 12Noqw ephaqam uma Christ aw qa tōnawtaqe,
 qa God sinomatu, Israel-sinmuy amun'i; qa haqam hisat God umumum
 awinit pasiwna. Pi uma put qa tuwi'yunqe, qa put aw yankahkañw yēse.
 13Ura as uma hisat God añqw yāvahaq hinnumya. Noqw pu' hapi pam Christ
 Jesus añ umuy namihayhpota, Christ mokiwyuyat ahpiy'o. 14-15Pi Christ hapi
 Jew-sinmuy, imuy qa-Jew-sinmuy enañ namivöhikna. Ura as hin hinwisniqa
 tutavo pey'taqa tuhpelat an pumuy amuhtsave wunu. Noqw pay Christ God
 aw nātapqe, tutavot ayo yúkuhqe, soñawnen tuhpelat sahpukna. Ura as
 itam löyöm sinoiwtaqamu. Noqw pam itamuy namivöhiknat itamuy sūka
 sinoiwtaniqat itamuñem pan yuku. 16Pam panhtit itamuy sohsokmuy God
 enañ namivöhikna, nahoylehtsit ep mokqee. Noqw òviy itam sūp sinoiwtaqe,
 soon pāpu nānatuwqamni. 17Pi Christ pituhqe umuy qa-Jew-sinmuy
 yāvahaqyaqamuy amumi-nikañw pu imuy Jew-sinmuy hayhke'yaqamuy
 amumi hihta lolmat yuaayku, puma pāpu qa nānami hihta ep hinyunwiniqata.
 18Pi itam sohsoyam sun put ahpiy sūkw Hikwsit añ Itanay aw ökiwta.
 19Taay, noqw òviy hapi uma pāpu qa pas hákimu, qa haqaqw sínomu. Pi uma
 tuptsiwni'yunqamuy amumum sūp sínomu, pu God tímatu. 20Uma hapi God
 kíyat anyunwa, God ayamat-niqw, pu put lavay'aymat tukwyayhnayaqw,
 uma put ep kiiwyunwa. Noqw Jesus Christ pas nāp kituyqayatniqey pepeq
 pakiwta. 21Put hapi ep sohsoy kihu pās namivipkaiwkahkañw, God eñem pas
 qahováriwtaqa kihu yukiwma. 22Noqw uma hapi nuhtum put ep kiiwyunwa;
 noqw God pas nāp put añ ki'ta, Hikwsiy añ'a.

Paul's Work for the Gentiles

3 1Pi yaniqw hapi nu Paul, umuy qa-Jew-sinmuy amuñem Jesus Christ
 tunatyayat ep sivilawhqa umuñem tūvintima. 2Pay God nuy núokway
 máqahqe, nuy qa-Jew-sinmuy amumi lomatuawit yuaataniqat aw ayata. Uma

soon qa it pay nanapta. ³Ura pam hihta as tupkiwtañwuqat inumi mātaktaqe, put nuy māmatsna. Pay nu mohtihaqam pan umumiq hihsavat pēna. ⁴Noqw ason uma it añ tūñwaye', pahsat pu uma nuy hihta tupkiwtañwuqat hin mātsi'taqat pay soon qa nanaptani. Pam himu tupkiwtañwuqa hapi Christ pas nāpa. ⁵Pam navoti as añqaww sinmuy nānank yesqamuy amumi tupkiwta. Noqw pu' hapi God put aw nānoi'yūñqamuy ayamuy, pu put eñem yuaatotaqamuy amumi Hikwsit ahpiy put mātakta. ⁶It hapi nu pañqawu: Ima qa-Jew-sinom, Jew-sinmuy amumum God añqw hihta makiway'yūñwini; pu puma pumuy amumum sūkw tokot anyuñwini. Noqw God, lomatuwawit ahpiy, hin sinomuy amumi awini'taqey, pan imuy qa-Jew-sinmuy amuñem hinhtini, Christ añ'a. ⁷Noqw pam nuy núokway máqahqe, nuy lomatuwawit sinmuy āawnaniqat aw nuy távihqe, nuy put aw öqalmaqa. ⁸Nāmahin pi as nu God sinomuyatuy amuñaqw pas susqahimuniqw, God nuy namorstaqe nuy ayata qa-Jew-sinmuy amuhpa' Christ tunatyayat qaöwñhintaqat yuaataniqata. ⁹Ura God, Jesus Christ añ sohsok hihta yúkuhqa hisatñahaqaqw tunatyay tupki'ta; nihqe nuy put tunvotnaniqat aw nuy ayata, nu Christ añqw hihta pas qahaqámi sohtaqqat, pas qaöwñhintaqat makiwyaniqat yuaatinumniqata. ¹⁰⁻¹¹Pam öveqatsit ep añ öqalay'yūñqamuy amumi-nikañw, pu nuhtumi moñw'iwuyñqamuy amumi put suan wuwñiy qaöwñhintaqat poñahantiqey nāwakna; nihqe öviy pam tunatyay sūs yúkuhqeý mahtaknaqe, Itahtutuyqawhqay Christ Jesus añ itamuy sohsokmuy sumitsovala. ¹²Noqw itam hapi Jesus qapēvewnayaqe, put aw yanyuñwa; nihqe öviy itam qa tuhtusyat, qa nānahtsopkahkañw, God aw ökiwta, Christ Jesus añ'a. ¹³Paniqw hapi öviy nu umuñem hihta añ kānavotqat uma qa ep hin unañwtotiniqat nu nāwakna. Pi uma inumi pas hihtunihqeý put akw navoti'yūñwini.

The Love of Christ

¹⁴Yaniqw hapi öviy nu Itahtutuyqawhqay Christ Jesus Nayat aw naokiwlawu. ¹⁵Pam hapi öveqatsit ep yesqamuy, pu tūwaqatsit ep yesqamuy sohsokmuy sinomuy náamu. ¹⁶Pas pay okiw pam Hikwsiy añ umuy umuh'unañwpeq öqaltoynani, pas pavan nukñwat öqalay ahpiy'o. ¹⁷Pas pay uma Christ umuh'unañwpeq qátuhqat qapēvewnayakahkañw, pas suyan put navoti'yūñwini. Pas pay okiw uma put aw unañway'kahkañw, soñawnen put ep hürs ñapkiwkahkañw hürs hoñni. ¹⁸Pas pay okiw uma sohsokmuy God sinomuyatuy amumum Christ umumi pas pavan unañway'taqat māmatsyani. Put nami'nañwaat a'nö pütsi, pu qa tsāva, pu a'nö hötsi, pu ömiqhaqami qa tuwáni. ¹⁹Kurs hak put nami'nañwayat pas suyan mātsi'tani. Pas pay okiw God pas nāp umuhtunatyay añ ahsupoq tuyqawi'tani. ²⁰Taay. God hapi itamuhsonva öqalay akw tumalay'ta; nihqe pam itamuñem qaan'ewakw hihta hinhtiniqey tuwi'ta, itahnawakinpiy, pu itahwuwñiy epnihqe yupqöyvee. ²¹Nam pam yūmosa nānañumo yēsiwniqat aqwhaqami tayawintiwa, Christ Jesus añ put aw tōnawtaqamuy amuhpiy'o. Pay nam antaa.

The Unity of the Body

4 ¹Noqw òviy hapi nu Itahtutuyqawhqay enem sivilawhqa umumi pañqawni: Uma God sinomatniqey aw wánwayniwya; òviy uma put sinomatniqey pan hinwisni. ²Uma okiw'unañway'yuiwni; uma pās unañway'kahkañw, hihta ep qa its puhtsemokyamantani; nānami unañway'kahkañw, uma nānami qa hin unañway'yuiwni. ³Uma Qahováriwtaqat Hikwsit añ sun tunatyawyuñwiniqey añ ò'qalyani, nānami qa hihta ep hinkahkañwo. ⁴Pi itam sumiyankañw Christ tokoyat anyuñwa; piw sūka Hikwsi itamuhsonva pakiwta. Itam sohsoyam sūkw nõyit aw wánwayniwya. ⁵Itam sohsoyam sūkw moñw'iyuñwa, sūn qapēvewni'yuiwna, sūn kūyit akw tuvoylatoti. ⁶God Itana pas sūkaa. Pam hapi sohsokmuy amumi moñw'iwta, pu sohsokmuy amuhpa' tumalay'ta, pu umuy sohsokmuy umuhpe qatu. ⁷Noqw itam hapi nānap hihta itah'ayaway makiwya, hin Christ itamuy òqalhuytaqat pan'i. ⁸Paniqw hapi òviy tutuvenit añ yan pey'ta: Pam tuwqamuy añwutat, òmi wūvi; nihqe hihta kuwahtiput sinmuy huyta, yan'i. ⁹Noqw pi pam wupqe, suyan pi pam tūwaqatsit atkamiq pakit pahsat òmi wūvi. ¹⁰Pi pam hawhqe piw tokpelat yupqöymiq wūvi, sohsoq hihta aw tutuyqawniqe òviy'o. ¹¹Pam wupqe, sinomuy amuñaqw hakimuy ayaiwyuñniqat pumuy òqalmaqa, pētu lavay'ayatniqata, pu haqawat lomatuawit yuaatotaniqata, pu añ hakimuy tuptsiwni'yuiñqamuy amumi tunatyawyuñwe', pumuy tutuqaynayanigata. ¹²Noqw God sinomat pumuy tumalayamuy ahpiy tukwsiwiskahkañw lomatuawit tumaltotaniqey tuwi'wisa; noqw Christ sinomat suyhtsepñwat wūhaq'iwmañw, òqawi'wisni. ¹³Itam pan hinwiskahkañw sun qapevēwnayani; pu itam sun God Tiyat tuwi'vayani, itam pās pasiwyuñwiniqey pahsavoo, Christ hin pās pasiwtaqat pan'i. ¹⁴Itam hapi yahpiy qa tsātsakwmuy amunyuiñwe', itahtuptionsiwniy añ hūrs hoñni. Noqw pep pu' hihihita pūhu tutuqayhpi itamuy soon táyaknani. Taq hakim tuhisay akw lomatuawit nukushintsatsnat, sínmuy ūnatoynayanigey òviy mokmani'yuiwna. ¹⁵Itam pas nānami unañway'kahkañw, nānami qa hihta atsálalwani. Noqw Christ hin hintaqw itam añ ahsupoq put anhtotiniqey aw ókiniqey añ ò'qalyani. Pi pam hapi sinomuy qötöamu. ¹⁶Noqw itam sumiyankahkañw put tokoyat anyuñqe pās namivipkaiwyuñwa, put aw maqaptsi'kahkañwo. Hakiy tokoat òöqay, pu tathuy akw òqawi'tañwuqat pan hapi itam nāö'qawnayani. Itam pankahkañw, suyhtsepñwat òqawi'wiskahkañw, nāvaañwantotakahkañw, nānami pas unañway'yuiwniqey tuwi'vayani.

The New Life in Christ

¹⁷Noqw òviy nu it pas pañqawni; Tutuyqawhqat qeniyat ep nu umumi put lavayhtini: Uma yahpiy haqahpiy añ qatuptsiwni'yuiñqamuy qa amún hinwisni. Taq puma hihta an'e'wakwnihqat-sa wūwantota,

pumuy wuwniam qatālawvaq'ö. ¹⁸Puma qa hihta navoti'yunqe, qatsit God añqwnihqat ñastaya, pi puma a'nö unañway'yunqe öviy'o. ¹⁹Pas töhsap'iwyunwa; qahopqatsit aw nātahkukni'yunwa; hihta tuyoy'ewakw hintsatskaqey aw-sa nānoi'yunwa. ²⁰Noqw uma hapi Christ añqw qa pan nanapta. ²¹Uma soon Jesus hin hinmaqat qa nanapta, ura pam hin hihta pas antsanihqat tütutuqaynaqata. ²²Nihqe öviy uma umuhhisattunatyay qa añ hinwist, umuhhisatqatsiy ayo yukuyani. Taq hakiy tunatyaaat hakiy ūnatoyne', hovalañwu. ²³Uma puhuwuwni'vaye', puhu'nañway'kahkañw, pūhut qatsit yesni. ²⁴Uma panhtote' soñawnen pūhut yūyahni. Uma God tunatyayat añ puhutotini. Nen uma pas antsa put enem sutsvo oyiwyunwe', súanyuñwni. ²⁵Noqw öviy uma umuh'a'tsay qe'totit, nānami hihta pas antsanihqat yuaatiwisni; taq itam sohsoyam namiwiwyunwa. ²⁶Ason uma hihta ep itsívutote' qa put akw qaanhtotini. Hak qa tēvep hihta ep nākay'tamantani. ²⁷Pu uma Nukpanat qa haqam qenitoynayamantani. ²⁸Uyiñwu qa hihta pāpu úuyiñwt, nāp tumalay'te' hihta lolmat ahsatit, hakiy hihta hakni'taqat paañwamantani. ²⁹Qalomálavayi umuhmoañaqw qa nōñantani, pay lomalvayi-saa. Uma panwise' tūö'qawnayani; nen añ umumi tūqayyuñqamuy uma paañwantotani. ³⁰Pu uma God Hikwsiyat Qahováriwtaqat qa unañwmokintotani. Ura God put akw umuy tuvoylata, hisat umuy ahoy nāptiniqey aw pahsavoo. ³¹Uma nuhtumi hihta ep tütuyunayaniqey qe'yani, pu qa suy'ts iptotimantani. Uma qa hihta ep nānami nākay'yunwmantani; uma qa hihta ep nāqöhqöylalwani; pu qalomálavayit qe'yani. Uma qa nukpan'unañway'yunwni. ³²Pu uma nāvāsiani; pu nun'okwatni; nānami hihta ep pōhikiwyunwni, God Christ tunatyawkañw umumi pōhikqat pan'i.

Living in the Light

5 ¹Paniqw öviy uma God aw nanawinyani, pas aw unañwamat tímatnihqey pan'i. ²Pu uma nānami unañway'yunqey qa qe'totit, Christ itamumi hin unañway'taqat pan uma nānami unañway'yunwni. Ura pam itamuñem mokqe God aw nātavi. Noqw God put ep nahyoñwa. Pi Christ qatsiy távihqe soñawnen God aw hihta kwanwáhovaktuqat noa. ³Uma tokot sokoptiwisniqey, pu qahopqatsit añ hinwisniqey qe'yani; pu hihta qa umuhhimuy uma qa tuñlay'yunwni. Uma iit yantaqat qa yuaatotani; pi pam pantaqa lavayi God sinomuyatuy qa súamuhpee. ⁴Uma itséhelavayit, pu an'e'wakw lavayit, pu honaqlavayit ayo yukuyani; taq pam pantaqa qa súamuhpee. Uma qa pan yuaatotat, hihta añ God aw hahlayhtiwisni. ⁵Pi uma it navoti'yunwa: I' hak tokot sokoplawhqa, pu tuyoy'ewakw tunatyay'taqa, pu kan'ewtunatyay'taqa, nāp yukiwhput aw nāwakinmaqat antaqa soon Christ moñwtunatyayat ep qeni'tani, God moñwtunatyayat ep'e. ⁶Put pantaqat ep hapi qatuqáyvastotaqamuy amumi God itsívut

pitsíwta. Noqw öviy uma tunatyaltotini, taq ka hak haqam an'ewakw lavayit akw umuy ünatoynani. ⁷Oviy uma pan hinwisqamuy qa umu'puñalyani. ⁸Náwuspi ura hisat as uma qaunánwtalqatsit an hinwisa. Nikañw pu' hapi uma Tutuyqawhqat tālayat tayyuñwa; öviy uma tālat tayyuñqey pan hinwisni. ⁹Pi God Hikwsiat hakiy unañwayat aw tālawnañwu; nihqe pam hapi lomaqatsit, pu súanqatsit, pu hihta pas antsanihqat aw hakiy wikvañwu. ¹⁰Noqw öviy uma Tutuyqawhqat unañwveyaniqey tuwi'vayani. ¹¹Pu uma it qatālat ahpiy hintsatskiwhqat qa hihta nukñway'taqat ep qa nuhtumyani. Uma qa panyuñwt, pumuy tuhtualyani. ¹²Taq puma qamātaqpuve hihta hintsatskaqw, put yuaataniqw pam haman'eway'o. ¹³Pi tāla put sohsok mātaqtani; noqw pep pu' pam hímuniqey mātaqtini. ¹⁴Pi tāla hapi hihta hímunihqat mātaktañwu. Paniqw hapi öviy tutuvenit an yan pey'ta: Um puwhqa tātayii; nen um so'pumuy amuñaqw qatuptuqw Christ ūmi tālawnani. ¹⁵Noqw öviy hapi uma tunatyaltote' pās umuh'unañway yesni; uma nasta wuwni'yuñqey qa pan hinwist, pās wuwni'yuñqey panyuñwni. ¹⁶Uma qa paysoq yest, hihta apiiwyuñwni, taq qalomátalónwintiwa. ¹⁷Paniqw öviy uma hihta an pās wuwni'yuñwe', Tutuyqawhqat tunatyayat haqe' qatsqat mātsi'yuñwni. ¹⁸Uma honaqkuyit akw qa hōnaq'iwyuñwni, taq put akw hak nāhvalañwu. Uma qa panyuñwt Hikwsit akw ahsaliwyuñwni. ¹⁹Uma God lavayiyat nānami yuaatotani, pu tātawit God tawsomi'taqata, pu unañwvahsit tātawita. Uma umuh'unañwpeq Tutuyqawhqat aw tātawlalwe', sosonkiwyani. ²⁰Uma yūmosa sohsok hihta an God Itanay aw kwakwhatiwisni, Itahtutuyqawhqay Jesus Christ natñwayiyat an'a.

Wives and Husbands

²¹Uma nānami maqaptsi'yuñwni, God kaptsi'kahkañwo. ²²Uma momoyamu, uma pas nāp umuhpuwsuñwmuy amumi maqaptsi'yuñwni, pas Tutuyqawhqat aw hin maqaptsi'yuñqey pan'i. ²³Pi tāqa hapi nōmay qötöata, pas Christ put aw tōnawtaqamuy qötöamnihqat pan'i; pu pam hapi sinomuy put tokoyat anyuñqamuy ayo oya. ²⁴Noqw Christ aw tōnawtaqam put aw maqaptsiy yesq, pan ima momoyam an pas nāp puwsuñwmuy amumi sohsok hihta an maqaptsi'yuñwni. ²⁵Pu uma tahtaqtu, uma umuhnōmamuy amumi unañway'yuñwni, pas Christ put aw tōnawtaqamuy amumi hin unañway'taqat pan'i. ²⁶Ura pam amuñem nātapqe, pumuy nēnem sutsvo óyahqe, lavayiy kūyit antaqat akw pumuy pāhoma. ²⁷Pam sinomuy qa hihta akw hinyuñqat pas hihtunihqat nāmi ökinaniqey nāwakna, pas qa hihta akw tuyoy'ewak'íwtaqata, qa tsokviiwyuñqata, pas qa hihta akw hovalniwyuñqata. ²⁸Noqw pan hapi as tahtaqt nōmamuy amumi unañway'yuñwni, nāp tokoy aw hin pas unañway'yuñqey pan'i. Pas nōmay aw unañway'taqa hapi nāp nāmi unañway'tañwu. ²⁹Qa hisat pi hak haqam nāp tokoy aw qa suhtaq'ewa; pam put nōnopnañwu, pu aw unañwtavi'tañwu, hin Tutuyqawhqat put aw tōnawtaqamuy amumi unañwtavi'taqat pan'i. ³⁰Itam pi put öqayat pu tokoyat anyuñwa.

³¹Ura yan pey'ta: Yaniqw hapi öviy tāqa nay, pu yuy pumuy mātap̄t nōmay aw hūrstimantani; noqw puma löyöm sūka tōkoniwhtimantani. ³²I' hapi himu pas pavan tupkiwtañwuqa; noqw nu Christ-nikañw pu put aw tōnawtaqamuy hapi lavayhti. ³³Noqw pan hapi hak nōmay aw unañway'tamantani, pas nāmi hin unañway'taqey pan'i; noqw pu wuhti kōñay kaptsi'tani.

Children and Parents

6 ¹Tsātsayomu, uma umunamuy, umuñumuy amumi tuqayvahsit yesni. Nen uma Tutuyqawhqat tunatyayat añ suan hinwisni. ²Ura yan hapi pey'ta: Um unay, pu uñuy pumuy kaptsi'tani. I' tutavo mohti'maqa áwinit enañ nuhtumi mātaviwa. ³Yan'i: Um panmaq wñem lolmani; noqw um tūwaqatsit ep wūpatqatsit nāvokawnani. ⁴Pu uma nāmatu, uma umuhtimuy qa itsífulalwat, Tutuyqawhqat añ pumuy tutuwnayakañw pumuy ökwphantotani. Pan hapi uma pumuy wúñwintotani.

Slaves and Masters

⁵Noqw uma tūtuwiktu, pay uma qa atsáy'kahkañw yep qatsit ep umuhmomñwituy amumi tūqayyuñwni, kaptsi'yuñwni, mamqaskahkañwo. Pay uma hin Christ eñem tumalay'yuñqey pan pumuy amuñem tumalay'yuñwni. ⁶Uma yūmosa qanātusi'kahkañw tumalay'yuñwni, qa pas umuhmomñwit umumi tayyuñqw-saa. Yan uma pas antsa Christ tumal'aymatnen, umuh'unaññaqw God eñem tumalay'yuñwni. ⁷Uma qanātusi'kahkañw sohsok hihta hintsatskani, Tutuyqawhqat eñem tumalay'yuñqey pan tunatyawkahkañwo, qa sinmuy amuñemyaqey pan'i, ⁸It navoti'yuñqee: Pi pay hak hihta lolmat hintsake', put ep Tutuyqawhqat añqw hihta ömahtamantani, nāmahin pi sen hak tūwikinikañwo, pu piw qa pamnikañwo. ⁹Pu uma añ tūwiki'yuñqamu, pay uma piw pan pumuy oyi'yuñwni, qa tsatsáwinayani. Pi uma navoti'yuñqw Umuhtutuyqawhqa öveqatsit ep qatu. Noqw pam piw pumuy Tutuyqawhqaamu. Pi pam qa sinonuiña.

The Whole Armor of God

¹⁰Taa, itupkomu, uma Tutuyqawhqat añ hoñvitotini, put pavan öqalayay añ'a. ¹¹Uma God añqw tuwvotat yūyahni, nen uma Nukpanat unatwiyat aw rohomhtotiniqey aw öqalay'yuñwni. ¹²Pi itam qa sinmuy amumi nānaywa; itam öva qataymataqpuva nukpanhihikwsimuy amumi nānaywa, mohpeqyaqamuy amumii, pu nuhtumi moñw'iwyuñqamuy amumii, pu yep qatsit ep qatalpuve moñw'iwyuñqamuy amumii. ¹³Paniqw öviy uma God añqw tuwvotat yuwsit sohsok yūyahni, nen qalomátalöñvaqw uma añ hin kuyyuñwni; pu uma sohsok panwise' hūrs hoñni. ¹⁴Paniqw öviy uma hūrs hoñni, God lavayiyat pas qaatsatnihqat kwewhtotat, God añqw suan qatsit umuhtawitsqay aqw tupki'yuñwni. ¹⁵Pu uma soñawnen lomatuwawit

totsvaqyat, kwakwhat lavayit tuawi'yuñwñiqey na'sas'iwyuñwñi. ¹⁶Pu tis õviy uma qapēvewñit, tuwvotat antaqat hūrs ñuy'yuñwñi. Put akw uma Nukpanat hōyat uwiwitaqat tōkayamantani. ¹⁷Pu uma ayo nōñakpit hūrs ñuy'yuñwñi. Pam sivavitañaqtsit anta; pu uma God lavayiyat yawyuñwñi. Pam hapi Qahováriwtaqat Hikwsit ahpiy sipwvuhpit anta. ¹⁸Yūmosa uma nāwakinwisni, pu naokiwtiwisni, Qahováriwtaqat Hikwsit añ'a. Uma qa nañ'ekni'kahkañw tunatyawwisni, pu sohsokmuy tuptsiwñi'yuñqamuy amuñem tüvintiwisni, ¹⁹Pu inuñem piwu. Noqw nu hin yuaaykuniqey okiw navoti'tani; nen nu qa nānahtsopkañw lavayhte' lomatuwawit tupkiwtañwuqat tunvotnani. ²⁰Pi nu soñawnen Christ qeniyat ep lomatuwawit yuaata, nāmahin pi nu sivikive pakiwta. Nihqe nu put ep qa nānahtsopkañw yuaaykuniqey nāwakna, hinhaqam pas nu as lavayhtiniqey pan'i.

Final Greetings

²¹⁻²²Nu pas aw iunañway itupkoy Tychicus, God eñem qaatsáy'makañw tumalay'taqat, umumi távini. Noqw pam nuy hin hintaqat, piw nuy hihta hintsakqat sohsok umuy āawnani. Noqw ason uma put nanapte' suyan unañwtotini. ²³Noqw nam i' kwakwaha unañwa tuptsiwñi'yuñqamuy amumi pitsíwtaa. Nam God Itana, Itahtutuyqawhqay Jesus Christ amum umumi nami'nañwat, qapevewñit enañ nōani. ²⁴Noqw nam Itahtutuyqawhqay Jesus Christ pas antsa aw unañway'yuñqam sohsoyam put núokwayat makiwyani. Nam antaa.